

Uchwała Nr 4200/II/83/2022

II Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej

w Katowicach

z dnia 20 maja 2022 r.

w sprawie opinii o przedłożonym przez Wójta Gminy Ślemień sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2021 rok

Na podstawie art. 13 pkt 5, art. 19 ust. 2 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 2137 z późn. zm.) w związku z art. 267 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.) – II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach:

Przewodnicząca Bernadeta Dziedziak

Członkowie Tadeusz Stawowczyk

 Krystyna Zawiaślak

uchwała, co następuje:

§ 1.

Wydaje się **pozytywną z zastrzeżeniami** opinię o przedłożonym przez **Wójta Gminy Ślemień** sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2021 rok.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Wójt Gminy Ślemień przedłożył Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach sprawozdanie roczne z wykonania budżetu gminy za 2021 rok, działając na podstawie art. 267 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.). Sprawozdanie zostało przedstawione z zachowaniem obowiązującego terminu w związku z art. 15zzh ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 2095 ze zm.) oraz § 4b rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie określenia innych terminów wypełniania obowiązków w zakresie ewidencji oraz w zakresie sporządzenia, zatwierdzenia, udostępnienia i przekazania do właściwego rejestru, jednostki lub organu sprawozdań lub informacji (Dz.U z 2021 r.

poz. 1832 ze zm.). Wraz ze sprawozdaniem przedłożono informację o stanie mienia komunalnego.

II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach dokonał analizy przedłożonego sprawozdania i stwierdził, co następuje:

1. Budżet gminy na rok 2021 został uchwalony przez Radę Gminy Ślemień uchwałą Nr XXIX.177.2020 z dnia 29 grudnia 2020 r. W przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2021 rok nie występują rozbieżności w stosunku do danych zawartych w sprawozdaniach złożonych przez jednostkę samorządu terytorialnego na podstawie rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1564 z późn. zm.), stosownie do regulacji zawartej w § 23 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2022 r. poz. 144) oraz rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 2396 z późn. zm.).

2. Sprawozdanie z wykonania budżetu za 2021 rok jest kompletne i zawiera wymagane informacje wymienione w art. 269 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, tj. w szczególności:

a) wykonane dochody i wydatki, w szczególowości określonej jak w uchwale budżetowej, które wynosiły:

- dochody **23.822.036,22 zł**, tj. 96,2 % planu,
- wydatki **19.414.320,74 zł**, tj. 84,0 % planu.

Wykonanie budżetu zamknęło się nadwyżką budżetową w kwocie **4.407.715,48 zł**, przy zaplanowanej nadwyżce budżetowej w wysokości **1.639.238,57 zł**.

Skład Orzekający stwierdził, że taki wynik wykonania budżetu w głównej mierze jest efektem niskiej realizacji wydatków majątkowych, tj. wykonano je w kwocie 1.635.774,62 zł z zaplanowanych 4.457.494,29 zł, co stanowi niskie wykonanie, bo na poziomie 36,7 % planu. Wójt Gminy na łamach przedłożonego sprawozdania nie odniósł się do kwestii niskiego wykonania wydatków majątkowych, natomiast przy poszczególnych zadaniach inwestycyjnych zawarto przy niektórych z nich dodatkowy opis, a przy innych tylko ogólne stwierdzenie, że plan nie został wykonany, bez podania przyczyny.

Został spełniony wymóg wynikający z art. 242 ust. 2 i ust. 3 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki z zastrzeżeniem, że wykonane wydatki bieżące mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki jedynie o kwotę związaną z realizacją wydatków bieżących z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 tej ustawy, w

przypadku gdy środki te nie zostały przekazane w danym roku budżetowym. Za rok 2021 została osiągnięta nadwyżka operacyjna w kwocie **1.591.276,46 zł**;

b) zawarto zmiany w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych /tj. środków unijnych i innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi/, dokonane w trakcie roku budżetowego;

c) przedstawiono stopień zaawansowania realizacji programów wieloletnich.

3. Zgodnie z art. 6r ust. 2e ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2021 r. poz. 888 z późn. zm.) w przedłożonym sprawozdaniu ujęto:

a) informację o dochodzie z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;

b) informację o wydatkach poniesionych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi z wyszczególnieniem kosztów, o których mowa w art. 6r ust. 2–2c tej ustawy;

c) objaśnienia do powyższych danych.

4. W przedłożonym sprawozdaniu zostały zawarte również inne dane liczbowe i informacje, które obrazują wykonanie budżetu w 2021 r. pod względem finansowym i rzeczowym, jednakże Skład stwierdził, że:

- przy omówieniu dochodów i wydatków dot. RFIL (s. 148 i dalsze) nie wskazano uzyskanych dochodów z odsetek od środków RFIL, które także są objęte szczególnymi zasadami wykonania budżetu, a które osiągnięto w 2021 r. według danych zawartych na stronie 37 tego sprawozdania,

- przy omówieniu szczególnych zasad wykonywania budżetu nie wskazano, jakie kwoty niewykorzystanych środków pieniężnych pozostały na rachunku budżetu na koniec 2021 r. z wykonania poszczególnych szczególnych zasad,

- odsetki od środków z RFIL w kwocie 362,26 zł błędnie zaklasyfikowano do dochodów majątkowych w dziale 758-75814-§629, podczas gdy są to dochody bieżące budżetu i powinny być klasyfikowane w tym samym rozdziale, co środki z RFIL (co wynika z porównania danych na s. 37 sprawozdania z zestawieniem dochodów majątkowych na jego s. 50),

- wykonanie dochodów z § 0270 (s. 142) wykazano w rozdziale 75618, natomiast w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania dochodów budżetowych JST za 2021 r. wykazano je w rozdziale 75619,

- w dziale 854 rozdziale 85417 wykonane dochody w § 0870 w kwocie 171 zł błędnie zsumowano i zaliczono do dotacji i środków na finansowanie wydatków na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych (s. 50).

Skład stwierdził, że uchwalone w załączniku do uchwały budżetowej zestawienie dotacji udzielanych z budżetu nie zostało uwzględnione w przedłożonym sprawozdaniu w zakresie wykonania na koniec roku budżetowego.

5. Ze sprawozdania Rb-Z - o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji – wynika, że Gmina posiadała zobowiązania zaliczane do tytułów dłużnych, na koniec 2021 roku w wysokości **3.359.429,64 zł**, które stanowiły 14,1% wykonanych dochodów budżetu.

6. Na koniec 2021 roku została zachowana relacja wynikająca z regulacji zawartej w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, co stanowi warunek konieczny do uchwalenia budżetu. Relacja zawarta w art. 243 ustawy uległa poprawie po uwzględnieniu wyników wykonania budżetu 2021 roku.

7. Przedłożona ze sprawozdaniem rocznym z wykonania budżetu za 2021 rok, informacja o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego zawiera prawidłowe dane określone w art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Brak jedynie niektórych danych o zmianach np. w stanie wierzytelności wymaganych zgodnie z art. 267 ust. 1 pkt 3 lit. c ww. ustawy.

8. Skład Orzekający zapoznał się z informacjami dodatkowymi zawartymi w sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy za 2021 rok (s. 174 i dalsze) i stwierdził, że występuje bardzo duże zagrożenie związane z koniecznością zwrotu przez Gminę środków finansowych wraz z odsetkami - otrzymanych we wcześniejszych latach w formie dotacji, wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy o finansach publicznych.

Są to zobowiązania do zwrotu środków wynikające z następujących decyzji:

1) Nr 2695/RR/2020 z dnia 14 października 2020 roku w przedmiocie zwrotu części dofinansowania dla realizowanego przez Gminę projektu pn. „Rozbudowa sieci sanitarno – wodociągowej i oczyszczalni ścieków w Gminie Ślemień etap I – zadanie 2”

Kwota należności głównej – 3 095 492,92 zł wraz z odsetkami;

2) Nr 3240/RR/2020 z dnia 2 grudnia 2020 roku w przedmiocie zwrotu części dofinansowania dla realizowanego przez gminę projektu pn. „Rozbudowa sieci sanitarno – wodociągowej i oczyszczalni ścieków w Gminie Ślemień etap I – zadanie 2

Kwota należności głównej – 106 901,91 zł wraz z odsetkami;

3) Nr 2596/RR/2019 z dnia 18 września 2019 roku w przedmiocie zwrotu dofinansowania przyznanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013, a dotycząca zwrotu dofinansowania dla projektu pn. „Rozwój infrastruktury turystycznej w Gminie Ślemień”

Kwoty należności głównej – 510 161,63 zł wraz z odsetkami.

Wykonalność wszystkich decyzji według informacji zawartych w opiniowanym sprawozdaniu jest wstrzymana, ponieważ trwają postępowania sądowe przed Naczelnym Sądem Administracyjnym w Warszawie w wyniku złożenia skarg kasacyjnych przez Gminę.

W ocenie Składu Orzekającego występuje bardzo duże zagrożenie dotyczące konieczności zwrotu tych dotacji wraz z odsetkami za zwłokę przez Gminę, co może w efekcie wywołać bardzo poważne

konsekwencje w prowadzeniu prawidłowej gospodarki finansowej Gminy, a w szczególności doprowadzić do trudności, a nawet braku możliwości w regulowaniu zobowiązań tej jednostki samorządu terytorialnego. Występuje bardzo poważne zagrożenie związane z możliwością uchwalenia i zrównoważenia budżetu jednostki samorządu terytorialnego w roku bieżącym i latach przyszłych, na co Składy Orzekające tut. Izby zwracały uwagę wielokrotnie we wcześniej wydawanych opiniach. Organy Gminy winny zatem stale monitorować te zagrożenia i przygotować już aktualnie rozwiązania, które umożliwią realizację nałożonych na Gminę zadań publicznych i regulowanie jej zobowiązań w warunkach dokonywanych zwrotów dotacji. Niezbędne są działania oszczędnościowe i racjonalizujące wykonywanie budżetu.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach orzekł - jak w § 1 uchwały.

Od niniejszej uchwały przysługuje odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, wniesione w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

Przewodnicząca

II Składu Orzekającego

Bernadeta Dziędziak